

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: I Kž 8/2021-4

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Damira Kosa kao predsjednika vijeća, te dr. sc. Zdenka Konjića i Perice Rosandića kao članova vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice - specijalistice Martine Setnik kao zapisničarke, u kaznenom predmetu protiv optuženog R. M., zbog kaznenog djela iz čl. 154. st. 2. u vezi s čl. 153. st. 1. Kaznenog zakona („Narodne novine“, broj 125/11., 144/12., 56/15. i 61/15. - dalje u tekstu: KZ/11.), odlučujući o žalbi optuženika podnesenoj protiv presude Županijskog suda u Karlovcu od 19. listopada 2020. broj K-23/2017-54, u sjednici vijeća održanoj 2. veljače 2021.,

p r e s u d i o j e:

Žalba optuženog R. M. odbija se kao neosnovana te se potvrđuje prvostupanjska presuda.

Obrazloženje

Pobijanom presudom Županijskog suda u Karlovcu opt. R. M. proglašen je krivim da je na način i pod okolnostima opisanim u izreci te presude počinio teško kazneno djelo protiv spolne slobode iz čl. 154. st. 2. u vezi čl. 153. st. 1. KZ/11., pa je na temelju istog zakonskog propisa osuđen na kaznu zatvora u trajanju od tri godine i šest mjeseci, u koju kaznu mu je na temelju čl. 54. KZ/11. uračunato vrijeme oduzimanja slobode od 23. do 25. lipnja 2017.

Na temelju čl. 148. st. 6. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“, broj 152/08., 76/09., 80/11., 91/12. - odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12., 56/13., 145/13., 152/14., 70/17. i 126/19. - dalje u tekstu: ZKP/08.), opt. R. M. oslobođen je u cijelosti naknade troškova kaznenog postupka iz čl. 145. st. 2. toč. 1. do 6. ZKP/08., te nagrade i nužnih izdataka za postavljenog branitelja.

Protiv te presude žalbu je podnio opt. R. M. po braniteljici N. M., odvjetnici iz O., zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, povrede kaznenog zakona i odluke o kazni, s prijedlogom da se pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku.

Odgovor na žalbu nije podnesen.

Na temelju čl. 474. st. 1. ZKP/08., spis je dostavljen Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske.

Žalba nije osnovana.

Iako optuženik u uvodu žalbe kao osnovu pobijanja presude ističe bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 1. toč. 11. ZKP/08., tu žalbenu osnovu pobliže sadržajno ne obrazlaže, nego samo parcijalno parafrazira dio teksta navedene zakonske odredbe, uz uopćenu i paušalnu tvrdnju da je izreka presude nerazumljiva i da presuda ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama pa da se kao takva ne može ispitati.

Protivno takvim paušalnim i uopćenim tvrdnjama iz žalbe optuženika, prema ocjeni ovog suda drugog stupnja, izreka presude je u potpunosti razumljiva, a pobijana odluka sadrži razloge o svim odlučnim činjenicama koji su potpuno jasni i bez proturječnosti, te su suglasni u postupku izvedenim dokazima. Druga je stvar što žalitelj subjektivno smatra da iznijeti razlozi iz pobijane presude nisu valjani i dostatni te ih ne prihvaća, a što se zapravo odnosi na pobijanje utvrđenog činjeničnog stanja, a ne označenu bitnu povredu.

Budući da istaknuta bitna povreda nije ostvarena, niti je ovaj sud drugog stupnja ispitivanjem pobijane presude u smislu čl. 476. st. 1. toč. 1. ZKP/08. utvrdio da bi u presudi bile ostvarene neke druge bitne povrede odredaba kaznenog postupka na koje pazi po službenoj dužnosti, to žalba optuženika zbog bitne povrede nije osnovana.

Pobijajući utvrđeno činjenično stanje optuženik tvrdi da ne postoji ni jedan materijalni ili personalni dokaz koji bi upućivao na zaključak da je počinio inkriminirano mu kazneno djelo, odnosno da bi kod spolnog odnosa sa oštećenom primjenjivao fizičku silu u namjeri seksualnog iskorištavanja i nadalje ponavljajući kako je spolni odnos bio dobrovoljan i bez primjene sile. Osim toga, ističe da se pobijana presuda temelji isključivo na iskazu oštećenice koji je dvojben i nevjerodostojan te da sud bez ikakvog valjanog razloga nije prihvatio njegovu obranu koja je logična i životno uvjerljiva. Konačno smatra da je činjenično stanje ostalo i nepotpuno utvrđeno, jer je sud odbio ispitati svjedoka M. Š., koji bi možda bio prevaga u korist obrane pri utvrđivanju kaznene odgovornosti optuženika.

U okviru istaknute žalbene osnove optuženik u stvari ne iznosi ništa nova što već nije bilo predmetom analize i ocjene suda prvog stupnja, već samo polemizira s razlozima pobijane presude i subjektivno ocjenjuje rezultat u postupku provedenih dokaza, pri čemu i nadalje negira počinjenje kaznenog djela. Naime, razmatrajući razloge koje je za utvrđenje odlučnih činjenica dao prvostupanjski sud u odnosu na počinjeno kazneno djelo, ovaj sud drugog stupnja nalazi da optuženik navodima svoje žalbe nije niti jednim argumentom ozbiljno doveo u sumnju činjenična utvrđenja prvostupanjskog suda.

Protivno navodima žalbe, prvostupanjski je sud na temelju pravilne ocjene obrane optuženika, iskaza ošt. A. M., uvida u medicinsku dokumentaciju za oštećenicu, kao i na temelju provedenog sudskomedicinskog i psihijatrijskog vještačenja, njihovom savjesnom i kritičnom analizom i ocjenom, pravilno i potpuno utvrdio sve odlučne činjenice presuđenog kaznenog djela opisanog u izreci pobijane presude.

U tom pogledu ispravno je sud prvog stupnja obranu optuženika u pobijanoj presudi ocijenio neuvjerljivom, te upravljenom na izbjegavanje kaznene odgovornosti. Ovo iz razloga jer optuženik tijekom postupka sudu nije podastrio nikakav logičan argument za tvrdnju da bi ga oštećenica lažno prijavila i to samo zbog toga što je željela prekinuti njihovu vezu. Suprotno takvoj obrani optuženika, iskaz ošt. A. M. sud je prihvatio kao jasan logičan i vjerodostojan, pri čemu je važno naglasiti da rezultati ostalih izvedenih dokaza ne upućuju na zaključak da bi oštećenica imala bilo kakvog razloga neosnovano teretiti optuženika. Naime, u tom dijelu valja naglasiti kako iz psihijatrijskog nalaza i mišljenja za oštećenicu proizlazi da je o optuženiku iskazivala objektivno, pri čemu i lijepe stvari, a to prema mišljenju vještaka ukazuje da nije sklona izmišljanju ili konstruiranju događaja, kako je to optuženik tvrdio u svojoj obrani, a taj nalaz i mišljenje s pravom prihvaća sud prvog stupnja, smatrajući pritom da je cijeli iskaz oštećenice o inkriminiranom događaju vjerodostojan.

Naime, njezin iskaz u dijelu da je optuženik bez njezinog pristanka i uporabom sile s njom izvršio spolni odnos, kojeg prvostupanjski sud ispravno prihvaća, u bitnom je potkrijepljen sa u spisu priloženom medicinskom dokumentacijom Opće bolnice G. za oštećenicu, te sukladan i provedenom sudskomedicinskom vještačenju, iz kojeg nedvojbeno proizlazi da je oštećenica inkriminirane zgode zadobila lake tjelesne ozljede prouzročene silom srednjeg intenziteta, a koje su manifestirane kao krvni podljevi na lijevoj i desnoj nadlaktici. Ovo iz razloga jer je oštećenica jasno navela da je optuženik kritične zgode došao u stan pod utjecajem alkohola, te joj rekao da je netko bio u stanu, a potom je počeo šakom bez razloga udarati, nakon čega ju je bacio na krevet, te unatoč tome što se protivila i što mu je jasno davala do znanja da spolni odnos ne želi i pritom plakala, skinuo njezinu odjeću što je pokušala spriječiti ali bezuspješno, a tada izvršio spolni odnos jer je bio fizički nadmoćniji.

Iz navedenih razloga, suprotno žalbi optuženika, prvostupanjski sud osnovano u cijelosti prihvaća iskaz oštećenice kao vjerodostojan, nadalje i zbog toga što iz nalaza psihijatrijskog vještaka za optuženika proizlazi kako isti ima sklonost štetnoj uporabi alkohola, te da su u konkretnoj situaciji važnu ulogu u ponašanju optuženika imale nakupljene emocije, srdžbe ljubomore i povrijeđenosti, budući je optuženik sumnjao u vezu oštećenice s trećom osobom. Iz ovakve konstelacije dokaza, prvostupanjski sud pravilno zaključuje da upravo takvo stanje ukazuje na svijest i volju optuženika da skrši otpor oštećenice radi ostvarivanja spolnog odnosa na koji ona nije pristala.

Stoga proizlazi da je sud potpuno i pravilno utvrdio činjenično stanje te je savjesnom i svestranom ocjenom izvedenih dokaza navedenih u obrazloženju presude za svoja utvrđenja naveo relevantne, jasne i uvjerljive razloge, posebno na str. 4 i 5 presude, koje u cijelosti prihvaća i ovaj drugostupanjski sud te na iste radi nepotrebnog ponavljanja upućuje žalitelja.

U odnosu na prigovor iz žalbe optuženika da je činjenično stanje ostalo nepotpuno utvrđeno, valja naglasiti da žalitelj također nije u pravu. Naime, prvostupanjski je sud s pravom odbio dokazni prijedlog za ispitivanjem svjedoka M. Š. uz ispravno obrazloženje da isti nema nikakvih saznanja o inkriminiranom događaju, što među strankama konačno nije bilo niti sporno, dok osobni odnosi oštećenice i tog svjedoka nisu bili predmet postupka, koje razloge u cijelosti prihvaća i ovaj drugostupanjski sud.

Slijedom izloženog, žalba optuženika zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja nije osnovana.

Na tako potpuno i pravilno utvrđeno činjenično stanje prvostupanjski je sud pravilno primijenio i kazneni zakon kada je djelatnost optuženika opisanu u izreci pobijane presude pravno označio kao kazneno teško kazneno djelo protiv spolne slobode iz čl. 154. st. 2. u vezi čl. 153. st. 1. KZ/11.

Nije u pravu optuženik kada se žali zbog povrede kaznenog zakona. Naime, žalitelj konkretno ne navodi koju povredu kaznenog zakona ima u vidu, dok iz sadržaja žalbe kojom obrazlaže istaknutu žalbenu osnovu proizlazi kako smatra da je prvostupanjski sud na temelju provedenih personalnih i materijalnih dokaza izveo pogrešan zaključak o njegovoj kaznenoj odgovornosti. Time žalitelj zapravo pobija valjanost utvrđenog činjeničnog stanja, a ne opravdava povredu kaznenog zakona. Ovo iz razloga što se postojanje povrede kaznenog zakona prosuđuje prema činjeničnom stanju iz izreke presude, a ne prema onom koje bi, s motrišta žalitelja, bilo ispravno. Kako su izrekom prvostupanjske presude utvrđeni svi bitni elementi kaznenog djela za koje je optuženik proglašen krivim i osuđen, a ispitivanjem pobijane presude po službenoj dužnosti u smislu čl. 476. st. 1. toč. 2. ZKP/08., ovaj sud drugog stupnja nije utvrdio da bi na štetu optuženika bio povrijeđen kazneni zakon, to njegova žalba zbog povrede kaznenog zakona nije osnovana.

Nije osnovana ni žalba optuženika zbog odluke o kazni.

Suprotno tvrdnjama iz žalbe optuženika, ovaj drugostupanjski sud nalazi da je prvostupanjski sud pravilno utvrdio sve okolnosti važne za proces individualizacije kazne optuženiku, koje u smislu čl. 47. KZ/11. utječu da kazna po vrsti i mjeri bude lakša ili teža, te je navedene okolnosti u dostatnoj mjeri i valorizirao, radi čega njihova preocjena, za koju se zalaže žalitelj, nije osnovana. Naime, pravilno je prvostupanjski sud u pobijanoj presudi optuženiku kao olakotno uzeo činjenicu da je tempore criminis bio smanjeno ubrojiv, obiteljske prilike, kao i smanjenu radnu sposobnost. S druge strane, ispravno je optuženiku kao otegotno utvrđena njegova dosadašnja osuđivanost, kao i prekršajna kažnjavanost koja proizlazi iz prekršajne evidencije.

Stoga, uzimajući u obzir tako utvrđene okolnosti o kojima ovisi vrsta i visina kazne, težinu kaznenog djela i stupanj krivnje, prvostupanjski je sud optuženika za počinjeno teško kazneno djelo protiv spolne slobode iz čl. 154. st. 2. KZ/11. ispravno osudio na kaznu zatvora u trajanju od tri godine i šest mjeseci. Tako izrečena kazna zatvora je u konkretnom slučaju i prema ocjeni ovog suda drugog stupnja adekvatna i primjerena kako težini počinjenog kaznenog djela, tako i osobi optuženika kao počinitelja tog djela, te će se njome ostvariti u potpunosti svrhe kažnjavanja propisane u čl. 41. KZ/11.

Slijedom izloženog, trebalo je na temelju čl. 482. ZKP/08. presuditi kao u izreci ove drugostupanjske presude.

Zagreb, 2. veljače 2021.

Predsjednik vijeća:
Damir Kos, v.r.